

Via Veritatis Ad Vitam Sev Exercitia Spiritvalia

Haineuve, Julien

Antverpiae, 1652

XXIV. Veritas. Amorem spiritualem, nos tantum, tamque perfectè Deo vnire, quantum à reliquis nos rebus omnibus abstrahit, nihilque in nobis tolerat, quod non sit omnimò spirituale. Consideratio, de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60125)

VIGESIMA QUARTA VERITAS.

Amorem spirituales nos tantum, tamque perfectè Deo unire quantum nos à reliquis rebus omnibus abstrahit, nihilque in nobis tolerat, quod non prorsus spirituale sit.

Et nunc Israel, quid Dominus Deus tuus petit à te, nisi ut timeas illum, & ambules in vijs eius ac diligas eum, ac seruias Domino Deo tuo, in toto corde tuo, & in tota anima tua? Deut. cap. 10.

Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Rom. 5.

Finis præcepti est charitas de corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta. 1. Timot. 1.

MEDITATIO

in hanc Vigessimam quartam veritatem.

I. PUNCTVM.

Expositio eiusdem.

SI optari debet, ut tales ab exercitijs recedamus, quales cælum ingredi oportet, cer-

tum est, animam nunquam eò ingressuram quin semouerit quidquid terreni, sensualis, & humani cōtraxerat, & quin in affectibus æquè suis; ac substantia euaserit spiritualis. Tales igitur ut simus, hac postrema meditatione, quæ exercitijs finem imponit, connitendum est; & hoc consilio proponitur. Vigesima quarta veritas de amore spirituali & Spiritus sancti descensu, qui teste Augustino, (a) ea de causa venit in terram, ut terrā in cælū quoddā commutaret; ut penitus nos redderet spirituales, cælestes & diuinos, quique idcirco linguarum ignearum forma descendit, ut primūm consumeret in nobis, quidquid reliquū erat terreni & animalis, uti ab igne paleæ stipulæque absumentur; & deinde ut nobis conferret facultatem loquendi exhortandique alios ad conuersionem humanorum suorum affectuum in spirituales. Est verò hic etiam maximè proprius & nobilissimus amoris spiritualis effectus, ut quemadmodum memorat expendenda modò veritas tam perfectè nos vniat Deo, quàm nos seungit à reliquis omnibus neque quidquam non spirituale, in homine patiatur; adeoque, si dispositi sumus ad hunc Spiritum sanctum, & diuinum illum amorem recipiendos: uti sui copiam modò faciunt, neque vllum obij-

cimus

(a) *Flatus ille à carnali palea corda purgabat: Ignis lignum veteris concupiscentiæ consumebat. Augustin.*

cinus impedimentum, quo minus sua in nobis operentur, euademus omnino spirituales, paratiq̄ue ad finem nostrum vltimum consequendum, quandoquidem solæ naturæ nostræ propensiones nos. ab eo detorquebant; neque aliud agitabimus animo, quam *unum illud necessarium*, quod est, vt nihil sectemur, nisi solum Deum, nisi ipsius voluntatem, & omnibus ipsius consilijs decretisq̄ue pareamus.

Hæc est insignis illa morum (a) conuersio spectata in Apostolis, primisq̄ue Christianis simul ac Spiritum sanctum acceperant. Immorare paulisper huic mysterio; & considera quales ante fuerint, & quales deinde euaserint imbuti virtute illâ cælitus concessâ, & in vitæ spiritualis statu collocati. Nō erant sanè amplius ij homines, qui nescio quod temporaneum regnum à Magistro præstolabantur, quiq̄ue primas in eo dignitatis ambiebant, qui repulsam aliquam, aliquam iniuriam, iniquissimo ferebant animo, & ad suppliciorum aspectum se dabant in fugam: sed toti iam erant in prosequenda, commendandaq̄ue salute æterna, contemptum rerum temporalium; abiectioe & vilipensione sui ipsorum: id iam agebant, vt benefacerent omnibus vt in vicem præstorum officiorum, iniurias & obrectationes.

S 6

nes.

(a) Vide Greg. 17. Moral. c. 19.

nes expectarent, vt in pœnis & supplicijs lætissimo essent animo, vt nullis deinceps humanis affectibus & studijs agerentur nihil amarent, nihil metuerent nihil desiderarent, de nulla re gauderēt deinceps, nisi secundum Deum & in spiritu; denique vt non viuerent nisi vitam penitus spiritualem, & quæ naturæ modum excederet. Hæc erat vita Apostolorum, primorumque fidelium, erat vita spiritus Iesu; quâ animabantur, erat lex gratiæ & amoris, quam illorū cordibus inscripserat, erat effectus huius gratiæ, & amoris illius diuini, eos ita possidere, sui que iuris fecisse, vt prorsus efficeret spirituales sublato omni eo, quod sensum, terram, humanumque aliquid, & à spiritu alienum sapiebat. Huc idem Spiritus sanctus modò nos inuitat, eam gratiam offert, hunc effectum statuit operari in mentibus nostris, si obicem non ponimus. Eiusdem denique nos commonefacit proposita veritas, quam propterea maiore adhuc otio expendere oportet, vt persuasam probatamque habeamus.

Dicitur ergo, quod si velimus patere cor

no-

(a) *Agis & ageris, & tunc benè agis, si à bono ageris. Aguntur vt agant, non vt ipsi nihil agant; & ad hoc eis ostenditur, quid agere debeant, vt quando id agunt, sicut agendum est, id est, cum dilectione, & delectatione iustitiæ, suauitatem, quam dedit Dominus, vt terra eorum daret fructum suum, accepisse se gaudeant.*
 Aug. de verbis Apost. & de corrept. & grat.

nostrum amoru diuino , permittendum illi est , vt pro destinato suo effectu nos purget expediatque ab omni affectu, & quauis motione naturali, vel tantillum immoderata , vt deinceps neque moueamur , neque agamus nisi ex spiritali stimulo gratiæ , iam non solum appetitus nostri ; sed etiam rationis locum occupantis, quo cum illa nos , actionesque nostras omnes, ad Dei arbitrium, penitus moderetur. Hic effectus est amoris spiritalis tam illi peculiaris , quàm igni proprium est calefacere , atque in sese conuertere , quicquid accendit, aut sanè extingui. Ita enim uero amor ignis est consumens & deuorans quidquid terrestre & humanum est , non ad destructionem & ruinam, sed ad expurgationem, uti auro euenit, & ut solum id remaneat, quod purum & merè spirituale est, aut si quis obstat huic effectui, iam ille extinguitur, iam suffocatur, iam perfectus amor esse desinit: Hinc Paulus suos hortabatur , (a) *spiritum nolite extinguere*. Huic autem diuino amoru, solus amor alius aduersatur: duos amores duosque dominos sibi aduersantes cor vnum non capit, hic aut ille loco cedat, necesse est. Nisi cedit amor sensualis , imò nisi naturalis etiam amor purgari & defecari se sinat, spiritali se submitiendo , demigrabit amor spiritalis neque magis cum altero consistet, quàm cum Arca , Dagon , quàm aqua cum igne, (b) quàm

(a) 1. *Theosal.* 5 (b) 2. *Cor.* 6.

quàm lux cum tenebris, quàm Christus cum Belial. Præterquam enim quod effecta amoris opposita sint huius vtriusque, nullaque ratione queant consociari, diuinus amor tam purus est ac præstans vt alterius commercium ferre non possit, necessariumque sit vel vt ille loco cedat, vel ab altero illi cedatur. Atque illud significatum volebat Christus Dominus, quando aiebat: (a) *Neminem immittere commissuram panni rudis seu integri in vestimentum vetus; neque mittere vinum nouum in vtres veteres, alioquin rumpi vtres & vinum effundi; sed vinum nouum in vtres nouos mittere vtambo conseruentur.* Quasi dixisset, veteres prauas consuetudines in naturæ procliuitatibus fundatas cum nouis affectibus à diuino sancti Spiritus amore excitatis, malè conuenire.

An non etiam, hanc ob causam, amoris præceptum ijs constat verbis, quæ tam arctè totum cor ad Deum amore prosequendum obligant, vt nisi in primum hoc & maximum mandatum esse refractarij velimus, integrum nobis non sit, aliquam eius partem commodare rei alteri, præter Deum, amandæ, aut præter modum ab illo præscriptum? Qui enim *Totum* dicit, nihil præmittit. Deus autem tam manifestè indicauit, se totum nostrum amorem velle, vt in ferendo amoris præcepto, sexies iterauerit hanc

(a) *Matth. 9.*

hanc vocem, *totum*, quasi innuens, non amari illum, si non ex *toto* diligeretur. Audi verba præcepti varijs scripturæ locis repetita: (a) *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua ex tota mente tua*, (b) *ex totis viribus tuis, ex tota virtute tua*, & ex (c) *tota fortitudine tua*. Dubitari post hoc poterit, quin totum illi debeamus? si verò debemus, (d) an non erit rapina & sacrilegium, partem aliquam demere de toto, quam in rem creatam infumamus? Porro quia sex rerum genera sunt, quæ plerumque & maxime nos ab hoc perfecto amore auocant, nimirum opes, voluptates, honores, homines, valetudo, & vita ideo fortasse toties incultarum nobis voluit, vt illi totum cor, & tota reliqua, quæ seruire possunt amori, consecraremus, ne quidpiam superesset, quod alicui ex illis sex rebus in præiudicium totius Deo debiti, indulgeretur.

Quod si lubeat expendere, quo iure Deus & argumento exigat omnes cordis nostri affectus, comperies eosdem illi tot titulis, tantisq; rationibus esse debitos, vt sine iniuria illi

dene-

(a) *Matth. 22. Luc. 10.*

(b) *Marci 12.*

(c) *Deuter. 6.*

(d) *Quod dicit in toto, nullam in res alias diuisionem admittit; quantum enim dilectionis in hac inferiora insumpseris, tantam necesse est, vt demas de toto. Basiliius.*

denegari non possint: (a) Cum enim creator & conditor tuus sit, totus illius es, & si exigit à te totum cor tuum, & amorem, petit quod suum est, & cuius penes te non est libera disponendi facultas. Reliquit tibi quidem libertatem eum amandi, aut non amandi; offerendi illi integrè; aut ex parte cor tuum sed id eo fecit instituto, vt eum liber volensque amares, non autem, vt non amando, aut aliam amando rem creatã, hac libertate abutereris.

Præterea, cum Dominus tuus sit, vti omnem reuerentiam & omne debes obsequium, non potes hæc illi debita officia præstare, quin dones illi integrè cor tuum, hæc enim partes tuæ te obligant ad totum cor illi consecrandum, aut aliàs illi qua dignus est, seruitutem non præstas. Si dicas, fieri non posse vt illi, pro merito, seruiatur: respondeatur, te seruiturum illi saltem pro viribus. At parum hoc est, inquires: Verùm, quanto minus est, solùm parte illius totius illi deseruire? Et profectò res stupore dignissima est tantæ Deum Majestatis acceptum habere tantillum cor, illique acquiescere, modò integrum sit: sed longè magis stupendum est, quod homo exorari tantoperè debeat, vt rem tantillam tanto Domino integrè consignet.

Accedit, quòd cum Deus sit vltimus tuus finis,

(a) Totum quod es, illi debes, à quo totum habes, illi præcipuè Dño, qui & te fecit, & beneficit tibi; qui tibi ministrat syderiũ cursus. Ber, de quadr. debito.

finis, (a) tua Beatitudo, & summum tuum bonum præter ius, quod hisce titulis habet in omnes tuos affectus & intentiones, etiam te, tuumque bonum spectat, dum præcipit ut illum totis viribus diligas: nam aliàs beatitas esse non potes neque alibi reperies bonum istud, quod in illo tibi offertur. Illi, tibi que maximè iniurius es, si partem aliquam cordis tui seponis voluptati, vel commodis, vel cuius alteri rei creatæ impendendam; perinde facis, ac si palam profitereris eum te beare, atque ex integro satis facere tibi non posse: nam si potest, quid alibi consectaris? aut si sectaris aliquid alibi, nonne clarè demonstras, tibi haberi illum, eius quæsitum boni expertem? Et nonne hoc est iniuriosè illius honori & verbo, toties se omne bonum nostrum esse contestantem obrectare? asserere auderes, aliquid mereri nomen boni, quod non in ipso existat? aut potius, an non censere debes, qualecumque sit bonum, quò is careat, bonum non esse, nisi falsum fucatumque specie boni, & re ipsa esse malum? si per
impossi-

(a) Vide Augustin. in Psalm. 102. *Quære bonum tuum, ô Anima . . . summum bonum, hoc est bonum tuum: quid ergo deest, cui summum bonum, bonum est.*

Pecori quid bonum est, nisi implere ventrem, carere indigentia, dormire, gestire, vivere, sanum esse? tale tu bonum quæris? Coheres Christi quid gaudes, quia socius est pecorum? Idem. Ibid.

impossibile, daretur bonum aliud, quod æquè explere te posset, atque ille, eius amandi tibi copiam faceret, pro suo erga tua comoda affectu, indulgentiaque: sed quia fieri id nequit, videt cedere in damnum tuum, si aliud amando, illum non ames, adeoque amor, quo te prosequitur, efficit, ut sic à te velit amari.

Atque hæc consideratio non minores, quàm hactenus dicta, vim habet: Cum Deus te amet quemadmodum reuera amat, debes illi totum cor tuum; sola enim amoris remuneratio est redhibitus amor, & pro ratione illius, remunerationem quoque reciproci amoris crescere necesse est: at quæ ratio tuum inter, & Dei (a) amorem intercedet; nisi totum tuum amorem illi largiaris? Cæteræ, quibus tuus amor à diuino discrepat, veniam merentur, cum à tua conditione, quam efficaciorē nobilioremque reddere non potes, desumantur, sed illa quæ inde accidunt, quod illum totis viribus non complectaris, grauiora sunt & probrosiora quàm ut tolerari queant.

Ne siste hîc cursum huius considerationis ulterius illum promoue: & ingredi in sinum tantæ bonitatis te amando, amo-

(a) *Nulla maior est ad amorem inuitatio, quam præuenire amantem: Et nimis durus est animus, qui si dilectionem nescibat impendere, nolit rependere.*
August. de Catech. rud.

rem docentis ; disce ex illius erga te amore, quid sit Deum amare. Vide, quomodo com-
prober suum in te amorem , tecum commu-
nicando se modis prorsus omnibus , vt te in-
vitet ad te vicissim donandum. communican-
dumque, quâ par est, ratione. Nulla creatura,
est, quæ non sit quædam communicatio bo-
nitatis & amoris illius erga te, ille enim est
qui te per lucem illuminat, qui te per aerem
refocillat, per terram sustentat, nutrit cibis,
quos tantâ tibi curâ suppeditat, ac si nullus
præter te, hunc orbem incolet, ô quales
communicationes? sed illæ, quas ope Filij sui
contulit (a) quasque Filius ipse suâ vitâ, mor-
te, sacramento, suo Spiritu sancto, & tot gene-
ribus gratiarum, quas offerre non desinit,
prosecutus est, an non sunt luculentiora
etiam sui amoris argumenta? nonne totidem
sunt lectiones, ex quibus discas, si modò ama-
re libet, amari illum tota mente, totoque
corde oportere, cum amare nihil sit aliud,
quàm se tradere, seque cum amato commu-
nicare, & ille se tradiderit, tradatque in dies
tam cumulatè, vt ad dandum se longè sit
paratior, quàm nos ad accipiendû, & benè col-
locandas gratias, quas liberalissimè confert.

Sanè quando spiritum Sanctum largitus
est, suum amorem largitus est; est enim is a-
mor quo Pater & Filius sediligunt, ita vt
nihil amplius illi donandum superfit, nisi

V T

(a) Vide Bernardum de quadr. debito.

vt continuet hoc donum, vti facit, & vti nunc illud tibi offert modò velis eo pacto acceptare, vt illi in vicem, totum amorem largiaris; aut vt clarè strictimque denunties, nolle te illum amare; quidquid enim simulaueris, dixerisque alio pacto nullus amor est; amor corde, & effectis constat, non verbis & si cor obtinet (a) fortis est vt mors, vt illud rebus omnibus exuat (quo modo mors separat animam à corpore, & morientem ab omnibus, quæ vivens possederat) aut amor in corde non est. O Deus qui ferre possim, mihi exprobrari, quòd te non amem? quidni tu ipse accipis cor meum, me non rogato. Fili mi, nullus in terris est amor qui idem sit voluntarius: voluntas enim amandi & se penitus tradendi amato, amorem efficit: adeoq; tametsi nihil donandum superesset, nisi sola hæc voluntas, satis donatur modò quod semel donatum est, non retractetur.

(a) Cant, 8.

II. PUNCTVM.

*Aduersio ad vitam præteritam, &
statum præsentem.*

QVamquam notari possent peculiaria quædam vitia aduersus hanc veritatem, qualia forent, non agere ex stimulo amoris, nimio adhuc affectu inhærere rebus creatis, illi-

illib
gen
occ
car
illa
sæp
pro
rect
siue
con
com
pro
com
gau
den
hui
quæ
vari
dam
H
qui
pon
hïc
aure
geni
qui
ett, v
quo
(a) I
su
&

illiberalem se erga Deum præstare, non satis generosè aggredi propensiones suas, in ijs occasionibus, quibus par esset suum testificari amorem, & alia eiusmodi: quia tamen illa vitia nimis generica sunt, & aliàs iam sæpius obseruata deplorataque; aduerte hinc pro vitio peculiari, spirituales amorem directius oppugnante, quod in rebus omnibus, siue tua, (a) siue aliorum gratia, agendis, continuò permittas naturæ, vt tua priuata commoda spectet potiùs, quàm Dei vel proximi; & pro modulo speratorum tuorum commodorum, insistas operi aut declines; gaudeas, vel contristeris, loqueris, vel fileas. denique affectus animi ductum sequuntur huius notitiæ & opinionis mente conceptæ, quæ illicò abripit appetitum, eumque detinet varijs persuasionibus, amorem proprium, in damnum amoris spiritualis, nutrientibus.

Hic enim verò naturalis nostri amor est, qui propriè effectibus amoris spiritualis opponitur, nam de effectibus & actibus amoris hinc controversia est, non de habitu. Quia autem amor ille nostri tam est naturæ congenitus, vt ita penitus extipari non possit, quin aliquid reliqui remaneat, aduertendum est, vitium quod hinc committitur, nō tam esse quod amorem illum habeamus, quàm quòd illum

(a) *In multis caligat oculus puræ intentionis, respicitur enim citò in aliquod delectabile, quod occurrit.*
&c. 3. de Imit. Ch. c. 33.

illum habeamus, quàm quod illum suis actibus effectisq̄ue foueamus ac nutriamus: nutritur autem ac fouetur cogitationibus, quæ occasione rerum sensibus obiectarum subeunt animum: nam à cogitationibus excitantur affectus & motus animi, cupiditates & propensiones in bonum sensibile, obnixus & auersiones à malo contrario, ex quibus fit vt intentiones & desideria formantur, quæ nos impellunt ad capeſſenda prorsus aliter agendi decreta, quàm agendum esse, in ratione, cognoueramus. Atque hoc caput est mali, quod consueſcamus vitam exigere ad normam amoris proprii, & prius non attendamus ad spiritualem, quàm alter suas partes peregerit vòtorumq̄ue suorum fuerit compos, & quàm viderimus nos motionibus sensualibus, aut nimium naturalibus implicatos: Tum enim oculos aperit ratio aduertitq̄ue insidias amoris proprii, sed sæpe serius est, & sæpe, ne animaduertit quidem, nisi tenuiter, cum vesperi conscientia latebras excutit. Cum enim hic amor tam secundum naturam sit, vt sine grauiore tumultu & perturbatione in mentem se insinuet, prius intendit profecutusq̄ue est omnia sua emolumenta, quàm intendisse, aut damnum aliquod inesse illi profecutioni, ratio deprehendat. Prorsus, vt quando Eva pomum vetitum Adamo porrexit, inhaesit Adamus contemplan-

fru-

fructus vxoriq̄ue audiendæ, quæ suadebat eius esum, & ita cessit eius persuasiombus, vt crimen admitteret, tum demum se colligens calamitatem suam, sed seriùs, agnouit. Est ista (a) *fascinatio*, quæ teste Sapiente, sic obscurat rationem, vt partes officij sui non perspiciat, priusq̄ue egerit malè, quàm de malè agendo deliberet; non tamen definit malè actum esse, cum deliberasse oportuisset, & non alium ob finem nobis ratio & gratiæ concessæ sint.

Agnosce igitur vitium, & miseras inde conleutas & quæ, nisi prouides, consequi adhuc possent aut propagari. Quò magis agnosces te huic obnoxium, eò faciliùs occurrere illi poteris, tantoq̄ue eris miserior, quantò minus hanc in te miseriam animaduertes; esse enim illa non desinet, neque tamen adhibebis remedium. Mi Deus, inficias ire non possum, quin proprium habeam amorem, sed ita comparatus videor, vt eodem carere vellẽ, vt illum nõ amẽ, nolimq̄; quidquã amare præter te Fili, satis infamis est amor proprius, vt non ametur, sed nomen commutat, sæpe se appellat nomine necessitatis, honestatis, decori, & rationis, vt sub pulchra, & vt videtur, innocenti horum vocabulorum specie, se faciliùs insinuet, tutiusq̄ue grassetur.

(a) Sap. 4.

III. PVN.

III. PUNCTUM.

Proposuitum in futurum.

Malo remedium hîc foret, si anima tua Deo plena, sanctoque illius amore, amor hic anteverteret alium, & in quibusuis occasionem tam arctè cor tuum affigeret diuinæ quærendæ gloriæ, tuæque perfectioni ad eius honorem augendæ, vt nullus amor proprio locus, aut pars relinqueretur. Ea sententia est D. Bernardi, quod sicut Spiritu sancto descendente in Apostolos, impleta est tota domus: ita idē adueniens in nos, impleat totam domum animæ nostræ; illustrando intellectum cælestibus documentis (a) inflammando voluntatem, ad diuinam promptissimè exequendam, & in memoria conseruando peculiaris illa quibus sēper agere ex præscripto notarum veritatum statuimus, decreta Domo sic Dei spiritu impleta, nullus erit locus amor proprio, qui non nocet, nisi diuinum præueniat, adeoque si præueniatur, nullum noxæ periculum est.

Nihilominus, quia obtineri vix potest, vt non amor ille naturalis semper aliquid molliatur: aptissimum remedium, & postremum decretum quo obfirmari debet animus, est ita attendere primis cordis motionibus, quæ
à repræ-

(a) *Bern. ser. I. in Pentecost.*

à repræsentatione boni vel mali alicuius subitò exsurgunt, vt illicò sistantur, ad alia mentè auertèdo, (a) nulla prorsus habita eius vel boni vel mali ratione, nisi vt flocci fiat, & quasi nullus nos sensus amoris proprii affecisset, immobiliter inhæreamus *vni illi necessario*, quod est, Deo se vnire, ex illius iudicio res æstimare, & illas diligere, eoq̄ue loco habere, quo illas ipse haberi vult, aut permittit: secundùm quæ, cætera omnia vana stultaq̄ue sunt in homine. Nam, numquid verum est res omnes tales esse, quales Deus illas cognoscit, æstimat & vult, & extra illius iudicium & voluntatem, nihil esse, nisi mendacium & illusionem? illic igitur figendus est animus, & cætera ludibrio habenda.

Atque ita frænatur appetitus, ita sistitur impetus amoris proprii, velut inediã afflicti, cum suarum pabulo cogitationum destituitur, mente, ad primos illius motus, statim alibi se occupante; & ita paulatim imminuitur, vires amittit & robur, & tranquilla animæ possessione fruitur amor spiritualis. nam sicut verum est, quod asserit Augustinus, (b) *eum*

T

minuitur

(a) Stat super hæc mutabilia sapiens & bene doctus in spiritu, non attendens quid in se sentiat, vel qua parte flet ventus instabilitatis &c. 3. Imit. Chr. c. 33. (b) Nutrimentum charitatis est, imminutio cupiditatis, perfecta charitas, nulla cupiditas, quis igitur eum nutrire vult instet minuendis cupiditatibus. Aug. l. 83. qq. q. 36.

minus Deum amare, qui amore naturali aliquid cum illo amat, quod non amat propter illum: ita certum quoque est, ibi maiorem & intensiorem esse Dei amorem, vbi minus fuerit amoris proprii: atque ita saepe numero magis ille Deum amat, qui motum aliquem proprii amoris compescit, quam qui re ipsa eliciens actum amoris diuini, interim tamen aliquo affectu rei creatæ adhæresceret, aut paratus non esset, cohibere motum amoris proprii, quem deprehenderet, aut nollet aduigilare, vt is deprehenderetur: præsertim cum illa proprii amoris cohibitio fiat intuitu ipsius Dei, vt quis se Deo, ipsius iudicio & voluntati vniat potius, quam vt ineptis illis naturæ motionibus distineatur; Itaque non solum impedit actum amoris proprii, quod, profectò leue non est, verùm etiam producit illum amoris diuini, qui adhæsiō dicitur, quo coniungimur Deo, quiq̃ue actus est excellentissimus, meritiq̃ue tanto amplioris, quanto sapius illum exercemus, vt fieri necesse est in oppugnatione amoris proprii, hostis scilicet inquietissimi, & noua bella semper molientis.

Quod ad me attinet, (a) in Domino meo gaudebo, & exultabo in Deo Iesu meo: æstiment alij bona & mala, vt lubitum est, de ijs gaudeant, tristentur ve, pro ratione iudicij sui, quo illa æstimant, ego illa eo loco habeo, quo Deus.

Quis

(a) Habac. 3.

Quis similis Altissimo ! O Domine, quis similis tibi, vt te derelicto, vt vilipenso iudicio tuo & voluntate tua sequar opiniones & commenta, quæ mihi natura corrupta effingit? Et si cælum omne mihi pateret, nisi Deum meum istic complecti licet, quid mihi est in cælo? & quid terra, quid orbis vniuersus continet absque Deo, (a) quod velim? Deus cordis mei est, in illo meus honor, mea voluptas, meæ opes, ille pars mea est, quam specto in bonis omnibus ad vitam & æternitatem profuturis. Habes verbis expressum, quod re ipsa efficit amor adhætionis: profunt verba ad effectum producendum, sed si verba carerent effectum, malum effectum, quàm verba.

Hyperbole fuit, & quidam loquendi modus, testando potius affectui, quàm rei præstandæ, accommodatus, quando Pharaon Rex dixit Iosepho (b) *absque tuo imperio, non mouebit quisquam manum aut pedem, in tota terra Aegypti.* Solius Iesu Christi est, eiusque amoris, tale imperium in hominem exercere, vt homo mouere se non ausit citra eius ductum, voluntatemque. Quandoquidem amor, vt affirmat Bernardus, de Deo triumphauerit, æquum est vt de nobis quoque triumphet; & cum, Apostolo testante, *In hoc Christus mortuus sit & resurrexerit, vt & mortuorum & viuorum dominetur.* dominari autem sciamus illum

1 2

(a) Ps. 72. (b) Gen. 41.

illum ita in mortuos, vt eorum nemo se moueat absque eius facultate & imperio, quid reliquum est, nisi vt eadem potestate regnet in nobis; & vt regnet, frænctur amor proprius, qui eius imperio peruicaciter obsistit.

Veni Domine Iesu, (a) veni in subsidium pauperulæ illius animæ, vbi te regnare par est; aufer scandala & tumultus de regno tuo, vt pacata fruaris possessione. Amor proprius, illa cupiditas opum, honorum & voluptatum, ad defectionem appetitus meos & affectus sollicitat, certat in me, aduersum te & me; tantum renitor, quantum possum; tantum possum, quantum iuuor à te; satis nunc quidem sum potens, vt contester, nolle me regem alium, præter te; sed futura me terrent, spero tamen ope & auxilio tuo, fore hoc constans in corde, in ore, & in omnibus vitæ meæ actionibus, decretum meum, vt nolim alium amorem, alium Dominum ac Regem, quam Iesum Christum.

(a) *Ex Bernardo serm. 4. super missus.*

COMPENDIUM MEDITATIONIS
in Vigesimalam quartam veritatem.

I. P V N C T V M.

Declaratio eiusdem.

Meditans de descensu Spiritus sancti in Apostolos, peculiariter expende, quomodo

modo illos confestim in alios homines commutarit, in homines omninò spirituales, abstrahendo illos ab omni rerum terrenarum affectu, & adeundo possessionem tam integram cordis illorum & animæ, vt in ijs nihil penitus reliquerit, quod non esset spirituale. Eam ob rem descendit in forma venti & ignis, ad difflandum, aut exurendum consumendumque quidquid residere adhuc in ijs posset sensualis & imperfecti. Non erant amplius homines de primis dignitatibus ambiciosè disceptantes, neque qui ad primos suppliciorum aspectus cadebant animis fugamque capessebant: sed è contrario, nihil iam cogitabant neque loquebantur, nisi de salute aeterna, de virtutibus & medijs eò perueniendi, præcipueque de humilitate & de patientia; iam tan opere in contumelijs & verberibus, pro Magistri sui amore, ferendis exultabant, quantum ea prius formidauerant.

Hic verus effectus est amoris spiritualis, qui cum sit participatio quædam Spiritus sancti, nos penitus efficit spirituales, abstrahendo nos à reliquis rebus omnibus, tantumque nos Deo coniungit, quantum à creaturis, & ab amore nostri nos separat, excludens quidquid spirituale non est. Atque hoc rectè comprehendere animo oportet, nam plerumque hîc offendimus, & statui vitæ nostræ spiritualis obest plurimum, quod, vt sumus spiri-

tuales, non cogitemus nos ex integro, & non solum ex parte, tales esse oportere; quod non intelligamus, ad sincerum Dei amorem requiri, ut cor terrenis humanisque affectibus sit vacuum; Deum minus amari, si cum illo aliud quiddam immoderate ametur; hoc agi assidue à Spiritu sancto, ut nos expurget ab omni alio affectu, ne quidpiam præter Deum amemus, nos ea in re potissimum illi obistere; Denique hæc collocandam esse nostram operam, hæc excitandos animos, & omnia proposita nostra confirmanda.

Sic est amor diuinus, ut competitorem & riualem in eodem corde non patiatur; tam pretiosus est, ut nolit cum affectu vili terrenoque commisceri: totum cor desiderat, aut illius nihil omnino. Diliges me, ait diuinus ille nostrarum mentium amator, ex toto corde tuo, ex tota anima tua, ex tota mente tua, ex totis viribus tuis, ex tota virtute tua, & ex tota fortitudine tua.

Qui totum dicit, nihil reliqui facit, & quantamcumque portionem illi dederis, nisi dederis totum, non das, quod exigit. Si verò ex æquo & summo iure id exigit, profecto sine summa iniuria illi negare non possumus. Etiam obiter cogitantibus, quod noster sit creator, noster Dominus tam beneficus, noster finis vltimus, nostrum summum bonum, quomodo amorem & affectum in nos suum testetur, illicò occurrit summè nos obstric-
ctos

ctos esse ad illum amandum, & toto corde amandum: nam aliàs amari se non putat, cum amare nihil sit aliud, quàm se integrè cum amato communicare, cum ille eo pacto nos amet, atque ita amari velit à nobis sanè aut fatendum tibi est, quod nolis eum amare, aut toto corde, illique penitus addicto, amandus est. quam in partem inclinas?

Anime mi, dare hoc auderes, quod Deum non diligas? sed iurare ne posses & subscribere, quod eum diligas toto corde tuo? si autem non diligitur, nisi ex toto corde diligatur, quid dices? O Deus? fac, cognoscam quid obster, quominus integrè me tibi dedam, id enim facere in animo votoque est.

II. P V N C T V M.

Aduersio in vitam præteritam, præsentemque.

V Ti satis non est, instructum esse habitu diuini amoris, nisi operetur, producatque suos effectus, ita culpa non est, habere amorem proprium, cuius semper aliquid in animi penetralibus residebit: sed hoc malè, quod oblatis occasionibus amor hic diuinum amorem anteuertat eiusque præpediat effectus.

Nota, quod ad primam rei occurrentis specie,

ciem, illicò imaginatio tua bono vel malo sensibili, istic reperto, feriat: & applicatio animi ad hoc bonum vel malum ita te detinet, vt omnes cogitationes tuæ vertantur, vel in bono illo apperendo, vel malo declinando, vnde existunt plurimæ aliæ perturbationes, quæ deprauant intentionem tuam, vitiant voluntatem, efficiuntque vt alius omninò sis in opere & actione, ab eo, qui esse decreueras, cùm has veritates contemplareris. !

Nónne verum est, quod, post capta sæuia te abijciendi, patiendique, decreta, si audiueris, aut suspicatus fueris, nescio quid, aduersum honori tuo statim totus sanguis effluerit, senseritque se mens implicatam cogitando, timendo, auersando, & volendo alia omnia, quàm quæ prius volueras, statuerasque? facit id amor proprius, dum præuenit spirituales, dum suis propensionibus te detinet, & dum tu illum foues tua illa applicatione animi, & cogitationibus voluntarijs, aut semi-volitis, quæ te, vt sapiens loquitur, fascinant, ac impediunt, ne re ipsa dones totum cor tuum, & ne sis omnino spiritualis, quemadmodum esse destinaueras. Hæ enim à natura ortæ cogitationes, quæ præueniunt, producant affectus, qui ipsi quoque naturales sunt & sensuales, aut nimium humani occupant & possident cor, quod esse deberet sub imperio amoris diuini vt ab illo moueretur, agereturque secundum intelligentiam

tiam

tiam veritatum & ex his conceptorum pro-
 positorum, neglectis intentionibus & stimu-
 lis partis sentientis : Nam etsi se moueat ap-
 petitus, nullum vitium est in primo illius mo-
 tu, sed in secundo, & alijs consequentibus, qui
 fiunt, dum primo inhærent, quem vi amoris
 spiritualis cohibere oportuisset & hæc mali
 summa est quod amor ille proprius tam sit
 naturalis, vt non facile deprehendatur, seque
 speciosis honesti, decori aut necessarij nomi-
 nibus inuoluat, ô simulationes, ô perfidias, ô
 obnixus in spiritum sanctum!

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

C Vm vitium in eo sit, quod inter agendum
 proprius amor spiritualem anteuertat,
 remedium, & propositum esse debet, vt spiri-
 tualis admodum vigilans & cum diuina gra-
 tia sit efficax, ne antuerti se patiatur; & si
 fortè imaginatio à sensibus mota instiget
 appetitiones vel ad bonum sensibile, vel in
 malum contrarium, necesse est vt attentus
 animus rideat hanc imaginationem, velut
 fallaciam & dolum, quem menti struit natu-
 ra deprauata, dum efficit vt bonum malum-
 ue non suis momentis ac ponderibus, sed ali-
 ter, ac reuera, sunt, æstimentur; & in locum
 huius falsæ imaginationis debet mens spiritu
 T 5 Dei

Dei & sancto eius amore impleta, sibi proponere ipsam rei, de qua agitur, veritatem, & ex Dei iudicio atque æstimatione verum eius bonum, malumve statim expendere: firmiter adhæreat illi veritati, illi diuino iudicio cui illa innititur, doleat, gaudeatve iuxta illustrationem, & affectum, quem de illa concepit: & interim flaccescent vires amoris proprii, cogenturque is loco cedere, vti tenebræ ad ortum solis dissipantur, vti mendacia veri aspectum declinant, & vti cuncta cedunt spiritui & amori diuino, modò nullus agenti intercedat, & non fouearur sustenteturve proprius amor, qui illi resistit.

Hac ratione coniungimur Deo, dum à nobis ipsis separamur, & hic actus est adhæsiōnis & conformitatis, in amore nobilissimus, qui non tam situs est in contestatione sui in Deum affectus, neque in productione aliquot actuum interiorum huius charitatis, quàm in abstrahendo se ab omnibus illis opinionibus & humanis iudicijs, quæ cupiditas & amor proprius in corde solet commouere, vt quid vnicè adhærescat seque conformet iudicio integerrimo, quo Deus bona malaque æstimat, & eius voluntati ea pro arbitrio suo sapientissimè disponenti. Motum cieat natura corruptior, quantum potest, & mundus vniuersus illius motibus obsequatur, & de bonis malisque vti lubebit ferat iudicium; quod ad me attinet, inquit cum Propheta,
ego

ego in Domino gaudebo & exultabo in Deo Iesu meo, neque aliter censebo vlla vera bona quàm quo modo ille censuerit; statueritque & quia damnat potius, quàm approbat voluptates, honores & commoda huius mundi, quibus proprius amor sustentatur, eadem cum illo damnabo: & quia potius approbat quàm damnat, aduersos casus, incommoda, ærumnas, & alia huius vitæ mala, quæ alimenta sunt & specimina amoris spiritualis, hinc ea cum illo quoque approbabo, in his gaudebo, cum mœrere aliàs solem; & deinceps meos omnes affectus cum illius affectibus conformabo; vt cum idem fuerit cor meum cum corde Iesu, eadem quoque sit vitæ ratio, idem iudicium & idem propositus finis Deo integrè placendi, & omnes illius explendi voluntates, cum in tempore, tum in æternitate. Amen.

CONSIDERATIO

in octauum hunc diem.

De examine conscientie & Confessione.

1. **P**Ræmissa oratione solita: considera quanti intersit rectè instituire suum examen & confessionem, cum sint cæterorum malorum nostrorum remedia, sed quæ non profunt, nisi debito fiant modo.

T 6

2. Ob-

2. Obseruásne accuratè quinque puncta examinis in quo maximè perfunctorius es?
3. Nónne verum est, te non satis ardentè exorare lumen à Deo ad vitia tua cognoscenda necessarium, quasi per te assequi illa posses adhibita inquisitione tua.
4. Contritio quam elicis, penetrátne intima animi, vt inde radicitus evellat affectum rerum, quæ tuorum sunt causa peccatorum.
5. Vide in quo sita sit emendatio, quam proponere necesse est: & quomodo aduersus præcipua tua vitia vtaris examine particulari.
6. Paratúsne esses mori statim ab examine nisi ita dispositus sis, verendum est, ne illud non rectè peregeris?
7. Quomodo pro tuis peccatis satisfacis?
8. Non putas plura clam esse & occulta, quam aperta & agnita?
9. Non experiris animo te esse collectiore, moderatioreque post examen, quam ante? aliàs malum esset iudicium.
10. Præparásne vesperi prius meditationem quam cubitum concedas?
11. Non adnotas culpas aliquas, quas censés confessione expiandas?
12. Quam adhibes præparationem ad hoc poenitentiae sacramentum.
13. Quo candore & ingenuitate reuelas peccata tua natura nequidquam repugnante?
14. Non

14. Non leuius & magis perfunctoriè illa decurris, in quibus immorari diutiùs oporteret, tum ad maiorem verecundiam, tum ad plenius satisfaciendum diuinæ iustitiæ, quam modicæ voluptatis gratia offendisti?

15. Non seridò redis ad mentem dicens: quid feci offendendo Deum, bonitatem nimirum ipsam, quæ meris continuisque me beneficijs afficit, quibus ego non nisi maleficia rependo.

16. Non animaduertis secundum in eadem specie peccatum, grauius esse primo, & tertium secundo, & ita deinceps: & fortassis illud, quod modo confiteris, esse centesimum, post veniam toties tibi indultam, & post tot factas non amplius admittendi, sponfiones? & ecce nihilominus illud admifisti eadem, quâ primum, licentiâ, & æquè leuem ob causam, etsi enim nulla sit vnquam causa peccandi, ne ad auertendam quidem totius huius vniuersi ruinam, occasiones tamen quas arripis, tam leues sunt, vt vel hoc peculiaribus sit dignum lacrymis: at mentem eò aduertere tibi non lubet.

17. Scisne, vt à peccato etiam leuiori absoluaris, necessariam esse talem detestationem rei, quæ te ad peccandum induxit, vt omninò constitutum esse tibi debeat, non amplius illam amare, adeoque si adhuc afficeris vanitati, dum te de illa in confessione accusas, tantundem est ac si eam non confiterere.

18. Quid

18. Quid censes de confessione generali alicuius Hæretici, aut hominis grauium noxarū publicè rei: nonne illum commune faceres, imposterum cauere scelus debere? quidni eodem modo post confessionem peccati leuioris te compellas, cum tam obliget te confessio tua, vt ab eo velis abstinere, quàm alium in grauioribus, sua. si confessarius es, qua ratione tuos pœnitentes ad contritionem disponis? quâ illos audis? quomodo instruis? & verbo, quâ hoc diuino munere defungeris?

19. Quas pœnas de te sumis ob tot tantaque à te commissa scelera? quales facis elemosynas, qualia ieiunia, quales corporis perflagella & cilicia, castigationes, quales denique vel sponte & vltro, vel ex imperio & necessitate pœnas subis? & quo spiritu interno, affectuque? Nihil vltra facis, præter ea, quæ à confessario tibi præscribuntur?

20. In macerando castigandoque corpore hunc modum serua, vt perdurare possis, consentaneè ad statum tuum. Ne quid nimis, sed neque ex ignauia tibi parce. Non minus sit ex virtute & ratione, quando pœnam aliquam omittis, quàm quando illam carni adhibes. Lumen postula & gratiam, quibus necessariam moderationem cognoscas.

LE-

L E G E N D A.

Ex sacris litteris, Finis capitris 10. Deuteronomij, Caput 4. Epistolæ ad Ephesios & 3. Epistolæ ad Colossenses.

Ex libello Exercitiorum: Meditatio de amore spirituali & Regulæ de scrupulis dignoscendis & vt cum Ecclesia sentiamus.

Ex Thoma Kempensi capita 5. & 6. libri tertij.

S V M M A E T C O N C L V S I O O M N I V M
Exercitiorum.

C Vm ita fit, vt res omnes tendere debeant ad finem suum, nosterque fit Finis, vt in omnibus actionibus nostris placeamus diuine summæque Maiestati, eò verti omnes nostras cogitationes & studia necesse est. Verum, quia deprauata natura suis in voluptatem, in honorem, & priuata commoda, propensionibus nos aliò avertit, tantum vigilantia atque operæ cum diuina gratia adhibendum est, ne motus illi naturæ aliquid à nobis euincant, quantum placere Deo volumus: nam aliter placere illi non possumus, quin perdimus nos cum regia sit ad perditionem via, sic vitam & mores ad genium & arbitrium naturæ efformare.

Eam ob rem Christus Dominus inter mortales

tales agens tradidit nobis documenta & exempla, naturæ propensionibus ac effatis mundi admodum contraria, vti ex Euangelio discimus, vti illius verbis, exemplo, gratiaque excitati, abstinemus ab omnibus, quæ naturæ lenocinantur, sustineamus quidquid illi molestum atque acerbum est, præsertim cum euitandi non est modus, & agamus, quidquid aggredimur ex ipsius gratia & spiritu potius, quàm ex inclinatione affectibusve naturæ, nisi iidem quoque à gratia & ratione dirigantur.

Non existimemus esse seriam morum conuersionem, veram culparum pœnitentiam, neque securam de salute obtinenda fiduciam, nisi ex Apostoli monito, (a) *expoliantes nos veterem hominem, induerimus novum.*

Non arbitremur nos exercere virtutes, nisi abstinendo vitijs contrarijs, ab inclinatione naturæ prouenientibus, & sustinendo difficultates quouis momento occurrentes, nulla habita ratione eorum quæ corrupta natura vel appetit vel abominatur.

Nunquam persuasum habeamus nos flagrare diuino amore, nisi succensos odio nostri, quo stimulemur ad vitam potius spiritaliter secundum Deum, quam secundum hominem naturaliter, exigendam.

Mirum nobis non videatur, quod non liceat homini viuere secundum hominem, *quia*
teste

(a) Coloss. 3.

teste Augustino, (a) *nec Angelo secundum Angelum sed secundum Deum, vivendum fuit, ut staret in veritate.* Nam secundum Angelum vivere est vivere naturaliter, ut autem Angelus vivat secundum naturam suam, perinde esset, ac si sui causâ viveret, ac si suus ipse foret Finis ultimus, suaque beatitudo: quod sanè falsum est, atque illud è cælo præcipitem dedit principem Angelorum: necesse igitur est ut secundum Deum vivat, non secundum Angelum. Quod si verum est, de natura tam præstanti, qualis est Angelica quantò certius e. it de tam vili natura qualis est hominis, etiam per peccatum eousque depressi, ut ex regij Vatis sententia, *comparatus sit iumentis insipientibus & similis factus illis.* An non igitur homini necessarium est, ut ultra naturæ suæ conditionem se attollat, & non vivat nisi secundum Deum?

Quod si nimium tibi videatur, aggredi talem vitam se superiore & naturæ suæ aduersam, & molitionem esse quasi supra vires, aut nimis difficilem quàm ut executio sperari queat: memineris nihil aliud hîc exigere, quam vitæ rationem aduersam naturæ depravatae, quæque si secundum Deum est futura quoque sit conformis naturæ compoti rationis & spirituali: & quia nihil magis consentaneum est homini, quàm vivere secundum rationem, neque Christiano, quàm agere

secun-

(a) *De civ. Dei l. 14. c. 4.*

secundum gratiam, hoc susceptum vitæ spiri-
 tualis ducendæ institutum nulli nimis ar-
 duum, meritò videri debet. Nam vt taciti
 prætereamus gratiam, quæ mitigat omnes
 difficultates, quid excogitari potest aptius
 ad oblectandum hominis animum, quàm
 quòd sciat se scire & sequi veritatem, quòd
 securam sibi reddat salutem suam? quòd Deo
 suo faciat satis? quòd assequatur finem suum
 vltimum, propter quem conditus est? quòd-
 que cum illi hoc vnicum peragendum nego-
 rium incumbat, tandem hoc medio expediat
 felicissimè aliàs æternum perituris; an non
 hinc argumentorum satis, vt quis obfirmet
 animum? obfirmato verò vii par est animo
 quid potest esse difficile? & vt esset aliqua, in
 exequendo proposito difficultas & molestia,
 oporteret tamen illam generosè complecti,
 ob causam tam honestam, qualis est, Deo ser-
 uendi, asserendi que salutem suam.

Si ergo post hæc, adhuc quereris, causasque
 que occurrentes difficultates non rectè fir-
 mati propositi vitium est, si verò in eo capien-
 do confirmando que sentis molestiam, fidei
 vitio accidit, vitio neglectæ considerationis,
 vitio non satis ob; mentis oculos exhibitæ
 veritatis, neque satis expensorum stimulo-
 rum, qui nos ad ei obsequendum, adstrin-
 gunt; est, quòd non cogites moriendum
 esse, agi de salute vel damnatione sempiterna;
 quòd nō agnoscas, neque satis expēdas animo
 quare

quale illud sit nostræ æternitatis negotiū, nam satis perspicuū tibi est, nihil videri admodum difficile aut arduum, quando de magni momenti negotio agitur; est, quòd non recorderis Christi Iesu, cui hoc vnicum salutis nostræ negotium præ oculis fuit, qui que ea de causa tantos subiit labores: est denique quòd Deum non ames, quisquis enim alium diligit eius obsequio se etiam lubens hilarisque impendit atque ad eò si Deum diligeres, vti revera per eius gratiam potes, non esset tibi laboriosum, (a) secundum illum vivere; aut laborem ipsum, luculentam nimirum tui erga illum amoris testificationem amplectereris, & hanc tibi oblatam testificandi amoris occasionem, ex animo gauderes.

Ne igitur ultrà dixeris diuino in seruitio esse difficultates, aut eas esse ad te inde reuocandum idoneas, sed fatere nullam esse in te diuini scintillam amoris. Quin, in difficultatibus, & tempore tuo, has tibi exprobrationesingere, Quid anime mihi itane Deum non diligis? Nihil probrosius intolerabiliusque obiectari posset homini ingenuo: tot enim obligationes tantaque ad amandum Deum incitamenta sunt, vt in nos ipsos feramus damnationis sententiam, si agnoscamus illum à nobis non amari. Et qua fronte prætexe-

(a) Seruiuit Iacob pro Rachel septem annis, & videbantur illi dies pauci præ amoris magnitudine. Gen. 29.

prætexere possumus hęc difficultatem, cum enim facilius nihil sit neque acceptius, quam affectu ferri in rem amabilem, quidquid seruire potest accendendo ad amorem animo, tam certò Deus complectitur, ut eum nemo queat nosse, aut vel cogitatione delibare, quin illico in eius amorem rapiatur.

Accipe sex hasce considerationes, veluti totidem alas Seraphicas, quibus diuinum illum amorem assequaris.

Prima est, de dignitate, bonitate, pulchritudine, &, ne plura, de amabilitate quæ in Deo existit: Bonum nemo non amat, & quid Deo melius est.

Secunda est, de amore quo nos prosequitur. Potentissima ad amandum illecebra est, amari: & quis amor est par illi, quo Deus nos amat?

Tertia est, de beneficijs, quibus nos deuinxit, donando nobis Filium suum, impertiendo continuas gratias, & media illum amandi; & maiora in futurum bona, si illum dilexerimus, præparando. Nonne hoc vim habeat in cor nostrum? aut necesse sit cor esse omnino saxeam & insensibile, si tot tantisque beneficijs tum præteritis, tum præsentibus, tum futuris in omnem æternitatem, tangi se conciliarique non sinat?

Quarta est de præsentia & communicatione continua, quam habet in nobis & nobiscum,

cum, siue per res creatas, siue per seipsum, modo eius familiari cōsuetudine vti velimus. quid ad connectendos animos & corda efficacius esse potest, quàm vnà versari, vnaque habitare, præsertim si suavis grataque sit cōsuetudo? & quid suauius Dei congressu, qui nihil prohibentibus nostris inurbanitatibus, & culpis, non desinit benè nobis facere, aut si permittit mali nobis aliquid euenire, maioris semper boni nostri causà id facit, ex affectu, quo fertur in nos, & ad auertenda grauiora mala, minus illud permittit.

Quinta est, de ingenti quo flagrat, vt à nobis ametur, desiderio, & cuius assidua edit argumenta: hic omnium ipsius operum & beneficiorum est Finis: id vnum spectat, id solemnibus verbis præcipit; nihil illa extra amorem acceptum est, solus amor illi sufficit, ei acquiescit. An non portento simile est, quod agnoscens tot iudicia, quibus manifestè Deus testatur amari se velle a me, ego nihilominus illum non amem? singularis sanè foret gratia, si vel amari se pateretur: & postea quàm id præcipit, quàm nos pellicit omni genere blanditiarum, quàm nobis in eam rem confert spiritum sanctum, & essentialem suum amorem, nihil magis commouemur, amamusque potius miseram creaturam, quandam voluptatem, inanem aliquam gloriam, quàm illum! id enim uerò perquam horrendum est.

Seq.

Sexta, Quòd cum Deus sit finis noster ultimus, nostra beàtudo, nostrum vnicum & verum bonum, non possumus maiorem animi tranquillitatem, ampliorem gloriam, & cumulatiore bona, quàm in ipsius amore reperire. Amore illum possidemus in hac vita, & ab illo possidemur; (a) hinc sacer textus affirmat nihil maius excellentiusque esse charitate, nam Deum tradit animæ possidendum, quantum illa capere eum potest, redditur autem indies ad eum capiendum tantò aptior, quòtò magis crescit in amore Dei, & in amore sui decrescit. Hæc consideratio admodum efficax est, si enim anima non sectetur nisi bonum suum, bonum autem illud non sit, nisi in Deo, cur deseret illa Deum suum, qui solus est verum ipsius bonum, & sine quo cætera omnia illi sunt vanitas, afflictio & iactura?

Quæ cum ita sint, quid sequitur, nisi, quàm gratum est amare rem amore dignam, tam facile & volupe esse amare Deum? & quia nulla remanet difficultas, vbi Dei est amor, nullam quoque superesse excusationem, neque obicem, quo minus compescamus affectus nostros propensionesque nimium naturales, vt tandem secundum Deum viuere incipiamus; ideoque statuendum esse, quod velimus eò omnes cogitationes studiaque conuertere, vt Deo placeamus, & vt illud assequamur,

(a) 1. Cor. 12. & 13.

quamur, naturam nostram vbique ex eius voluntate arbitrioque efformare nos debere.

Quòd si lubeat vti norma à nobis præscripta, memineris obseruare, quòd in omnibus, quæ occurrunt agenda, vel aliquid sit in potestate tua, vel non. Si quid potes, age pro viribus tuis & gratiæ, secundum virtutem, quæ propria est actioni propositæ, non attendendo quid censeat, suggeratve natura, cum inde sit abstinendum. Vbi verò nihil potes, ita te diuinæ prouidentię accommoda, vt ne velis quidem plus posse; & in eo si natura difficultatem aliquam vel molestiam persentiscat, læto animo tu illam sustine, fac è necessitate virtutem, consensiendo diuinæ dispositioni, maiorem facultatem neganti; sed verò etiam vt tandem concludamus, fac ex virtute necessitatem, hoc est, ita tibi constitutum sit, semper agere ex virtute, in omnibus tuis actionibus, ac si quadam necessitate eò adigereris, & quasi aliter agere non posses, tamen si reuera possis; sed quia id ita firmiter decreuisti, vt, quemadmodum eo fine à Deo accepisti libertatem, vt illi liber volensque deseruires, sic illi hanc libertatem vtrò restituas, ad certam illi & quasi necessariam exhibendam seruitutem, & ad prosequendum illum constanti vsque ad mortem & æternitatem, amore, nolendo magis eximi aut excusari, quàm si re ipsa careres omni libertate, &

quasi

456 VIGESIMA QUARTA VERITAS.
quasi quædam fatalis necessitas eò te com-
pelleret.

Suscipe, Domine, vniuersam meam liber-
tatem. Accipe Memoriam, Intellectum, atque
Voluntatem omnem; quidquid habeo vel pos-
sideo, mihi largitus es, id tibi totum restituo,
ac tuæ prorsus voluntati trado gubernan-
dum. Amorem solùm tui, cum gratia tua mi-
hi dones, & diues sum satis, nec aliud quid-
quam vltra posco. *S. Ignatius in lib. Exercit.*

A. M. D. G.

Interpres religioso Lectori.

Cum iam à prelo hæc, quas legisti, Meditationes,
proprijs abessent, incidi in nonnullas, quas idem
author in fine tertiæ partis suæ proponit de *Votis eorūq̃*
innouatione, in illorum gratiam, qui religiosam vi-
tam profitentur, & quibus sciebat istam innouationem
esse familiarem: Resumpto igitur calamo, has quoque
Latinitate donavi, vt in vsu tuos vnà prodirent. Tu
boni consule, & tuo consulentem bono habe in tuis pre-
cibus commendatum.

ME-